

SENĀTA RĪCĪBAS SĒDES

L Ē M U M S

Rīgā 2009.gada 5.maijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta senatoru kolēģija šādā sastāvā:

senators J.Neimanis

senators A.Guļāns

senatore V.Krūmiņa

rīcības sēdē izskatīja sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 9.februāra spriedumu administratīvajā lietā, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” pieteikumu par Konkurences padomes 2002.gada 17.jūlija lēmuma Nr.34 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 1999.gada 11.augustā Telia AB izteica vēlmi pieteicējai SIA „Lattelecom” (tagadējais nosaukums SIA „Lattelecom”), lai tiktu savienota iekšzemes ciparu nomātā līnija (tālāk tekstā arī ICNL) no Rīgas līdz Ventspilij, kuru nomātu SIA „Telia Latvija”, ar starptautisko ciparu nomāto līniju (tālāk tekstā arī SCNL) no Ventspils līdz Zviedrijai, kuru nomātu Telia AB.

[2] 1999.gada 8.novembrī SIA „Datatel” (tagadējais nosaukums SIA „TeliaSonera International Carrier Latvia”) un pieteicēja noslēdza līgumu par iekšzemes ciparu līnijas no Rīgas līdz Ventspilij nomu. Savukārt Telia AB jau bija noslēgusi līgumu ar Cable and Wireless PLC, SIA Lattelecom, Sonera Oy, Tele2 AB, saskaņā ar kuru nomā starptautisko ciparu līniju no Ventspils tālāk līdz Zviedrijai.

[3] 1999.gada 30.decembrī pieteicēja, SIA „Datatel” un Telia AB noslēdza jaudu savienojuma līgumu, ar kuru pieteicēja uzstāda un nodrošina iekšzemes nomātās jaudas un starptautiskās nomātās jaudas starpsistēmu sakarus Ventspils starpsistēmu sakaru punktā. Atbilstoši starpsistēmu sakaru līguma 4.punktam SIA „Datatel” maksā pieteicējai ierīkošanas maksu Ls 8000 apmērā un ikmēneša abonēšanas maksu par pamatpakalpojumiem Ls 14 000 apmērā.

[4] Ar 2001.gada 1.martu pieteicēja grozīja tarifus starptautiskajām ciparu nomātajām līnijām un noteica jaunu to nomas maksu uz Zviedriju: ierīkošanas maksu Ls 8000 apmērā un abonēšanas maksu Ls 59 000 apmērā mēnesī. Uzskatot, ka starpsistēmu sakaru savienošanas pakalpojums ir līdzvērtīgs ar starptautisko ciparu nomāto līniju nomas pakalpojumu, no 2001.gada 1.jūlija pieteicēja vienpusēji paaugstināja SIA „Datatel” starpsistēmu sakaru savienošanas pakalpojuma maksu no Ls 14 000 līdz Ls 49 000 mēnesī un vēlējās 1999.gada 30.decembra līguma vietā noslēgt jaunu līgumu tieši par starptautisko ciparu nomātās līnijas nomu.

[5] 2001.gada 23.augustā SIA „Datatel” vērsās ar iesniegumu Konkurences padomē par pieteicējas ļaunprātīgu dominējošā stāvokļa izmantošanu, kas izpaudies, pieteicējai vienpusēji nosakot nepamatoti paaugstinātu maksu par starpsistēmu sakaru savienošanas pakalpojumu.

[6] Ar Konkurences padomes 2002.gada 17.jūlija lēmumu Nr.34 tika konstatēts, ka pieteicēja, atrodoties dominējošā stāvoklī telekomunikāciju līniju iznomāšanas tirgū Latvijā, ir:

1) gan tieši, gan netieši bez ekonomiskā pamatojuma uzspiedusi SIA „Datatel” kabeļu instalācijas pakalpojuma „kapacitāšu savienošana” ikmēneša maksu;

2) vienpusēji bez ekonomiskā izmaksu pamatojuma no 2001.gada 1.jūlija paaugstinājusi pakalpojuma „kapacitāšu savienošana” ikmēneša maksu, tādējādi tieši uzspiedusi nepamatoti augstu un netaisnīgu ikmēneša maksu konkurentam interneta pieslēguma pakalpojuma tirgū un līdz ar to netieši ietekmējot konkurenta SIA „Datatel” sniegto pakalpojumu izmaksas.

Līdz ar to pieteicēja ir ļaunprātīgi izmantojusi dominējošo stāvokli un pārkāpusi Konkurences likuma 13.panta 4.punktā noteikto dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu.

Pieteicējai uzlikts naudas sods Ls 143 919, kā arī uzdots pārtraukt pakalpojuma „kapacitāšu savienošana” nepamatotas ikmēneša maksas Ls 49 000 iekasēšanu un turpmāk piemērot uz izmaksām balstītu pakalpojuma maksu.

[7] Pieteicēja pārsūdzēja tiesā Konkurences padomes lēmumu.

[8] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa ar 2003.gada 7.februāra spriedumu apmierināja pieteicējas pieteikumu. Administratīvā apgabaltiesa ar 2005.gada 19.decembra spriedumu apmierināja pieteicējas pieteikumu. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ar 2006.gada 16.maija spriedumu atcēla Administratīvās apgabaltiesas 2005.gada 19.decembra spriedumu un nosūtīja lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai. Izskatot lietu no jauna, Administratīvā apgabaltiesa ar 2007.gada 5.februāra spriedumu apmierināja pieteicējas pieteikumu. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ar 2007.gada 27.jūnija spriedumu atcēla Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 5.februāra spriedumu. Atkārtoti skatot lietu no jauna apelācijas instancē, Administratīvā apgabaltiesa ar 2008.gada 14.aprīļa spriedumu apmierināja pieteicējas pieteikumu. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ar 2008.gada 6.novembra spriedumu atcēla Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 14.aprīļa spriedumu.

[9] Izskatot lietu no jauna, Administratīvā apgabaltiesa ar 2009.gada 9.februāra spriedumu pieteicējas pieteikumu noraidīja.

[9.1] Tiesa konstatēja, ka pieteicēja un SIA „Datatel” ir konkurenti interneta pieslēguma pakalpojumu tirgū Latvijā. Pieteicēja atrodas dominējošā stāvoklī telekomunikāciju līniju iznomāšanas tirgū. Interneta pakalpojums ir telekomunikāciju papildpakalpojums, tādēļ SIA „Datatel” bija vertikāli saistīta un atkarīga no pieteicējas darbības, savukārt uz pieteicēju attiecas Konkurences likuma 13.pantā noteiktais dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums.

[9.2] No ekspertu slēdzieniem tiesa secināja, ka kapacitāšu savienošana pakalpojums ir vienreizējs savienojuma instalācijas pakalpojums. Pieteicējas

arguments, ka SIA „Datatel” faktiski saņem SCNL pakalpojumu ir nepamatots, jo SIA „Datatel” nenomāja tīkla līniju no Ventspils līdz Kistai. SIA „Datatel” šādu pakalpojumu jau saņēma no Telia AB un pēc kapacitāšu savienošanas pakalpojuma ieviešanas kopējā maksa palielinājās par Ls 35 000 mēnesī. Pieteicēja piespieda SIA „Datatel” iegādāties kapacitāšu savienošanas pakalpojumu, lai SIA „Datatel” varētu izmantot jau iegādāto SCNL pakalpojumu.

[9.3] Pieteicēja nav iesniegusi kapacitāšu savienošanas pakalpojuma izmaksas un nav sniegusi pamatojumu cenas paaugstināšanai. Tiesa secinājusi, ka tā kā kapacitāšu savienošanas pakalpojums ir vienreizējs instalācijas pakalpojums, par to bija ņemama vienreizēja maksa.

[9.4] Naudas sodam ir arī preventīva iedarbība un nepastāv iemesli soda samazināšanai.

[10] Kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 9.februāra spriedumu iesniegusi pieteicēja. Sūdzībā norādīti tālāk minētie apsvērumi.

[10.1] Tiesa pretēji Administratīvā procesa likuma 103. un 67.pantam nav ievērojusi pārsūdzētā Konkurences padomes lēmuma motīvus un pati analizējusi Konkurences likuma 13.panta 4.punkta piemērošanas lietas apstākļus, nepārbaudot, vai šādi motīvi ir iekļauti Konkurences padomes lēmumā: vai pakalpojums „kapacitāšu savienošana” ir telekomunikāciju pakalpojums, vai tas kopā ar līgumu par ICNL veido vienotu darījumu, vai pakalpojums „kapacitāšu savienošana” ir līdzvērtīgs SCNL pakalpojumam un vai šie pakalpojumi ir aizvietojami, vai pieteicēja ir noteikusi pamatotu maksu par pakalpojumu „kapacitāšu savienošana”.

[10.2] Tiesa nav ievērojusi, ka pārsūdzētajā Konkurences padomes lēmumā nav analizēts jautājums, vai pakalpojums „kapacitāšu savienošana” kopā ar līgumu par ICNL veido vienotu darījumu, vai pakalpojums „kapacitāšu savienošana” ir līdzvērtīgs SCNL pakalpojumam, un kādēļ pieteicējas iesniegtais cenas pamatojums nav pieņemams.

[10.3] Tiesa nav pārbaudījusi, vai Konkurences padomes lēmumā ģenerālklausula „netaisnīga cena” ir papildīta ar saprātīgu un pamatotu saturu.

[10.4] Novērtējot SIA „Datatel” un pieteicējas tiesiskās attiecības un konstatējot, ka saskaņā ar līgumiem sniegtie pakalpojumi vērtējami kā telekomunikāciju papildpakalpojumi, tiesa nav ievērojusi likuma „Par telekomunikācijām” 14.pantu un nepareizi konstatējusi, ka SIA „Datatel” ir

konkurējusi ar pieteicēju interneta pakalpojumu tirgū. Līgums ar pieteicēju liedza SIA „Datatel” nodot no līguma izrietošās tiesības un pienākumus trešajām personām bez pieteicējas saskaņojuma. Pieteicēja šādu saskaņojumu nebija devusi.

[10.5] Tiesa nepamatoti atsaukusies uz izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas metodiku, jo tā nebija spēkā un nebija piemērojama, kad tika slēgts ICNL un „kapacitāšu savienošana” līgums starp pieteicēju un SIA „Datatel”. Cena bija atkarīga tikai no līdžēju gribas, bet nebija ierobežota ar kādu normatīvu regulējumu.

[10.6] Tiesa nepamatoti nav ievērojusi *G.L.* un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas secinājumus, ka „kapacitāšu savienošana” ir telekomunikāciju pakalpojums.

[10.7] Tiesa nav pievērsusi uzmanību apstāklim, ka pieteicēja ir sniegusi cenas noteikšanas skaidrojumu un pamatojumu.

[11] Konkurences padome sniegusi paskaidrojumu par kasācijas sūdzību.

[11.1] Konkurences padome norāda, ka kasācijas sūdzība vērsta uz lietas apstākļu un pierādījumu pārvērtēšanu un, lai arī tajā sniegtas atsauces uz Administratīvā procesa likuma 103. un 67.pantu, tomēr tās ir formālas, un kasācijas sūdzībā nav norādīts, kā izpaužas tiesību normu piemērošanas nepareizība.

[11.2] Vienlaikus paskaidrojumā norādīts, ka administratīvai tiesai ir aktīva loma pierādījumu vākšanā un pārbaudē, lietas apstākļu noskaidrošanā. Tiesa ir ievērojusi tikai tos apstākļus, kuri ir norādīti Konkurences padomes lēmuma pamatojumā.

[11.3] Atsauce uz likuma „Par telekomunikācijām” 14.panta pārkāpumu nav pareiza, jo šajā normā tieši noteikts, ka juridiskās personas var sniegt telekomunikāciju papildpakalpojumus, izmantojot pamatpakalpojumu un saskaņojot pieslēgšanas noteikumus ar telekomunikāciju organizāciju.

[11.4] Tiesa nav atsaukusies uz izmaksu aprēķināšanas un attiecināšanas metodiku, lai pierādītu pakalpojuma „kapacitāšu savienošana” cenas netaisnīgumu. Tiesa pieminējusi minēto metodiku, lai pamatotu secinājumu, ka termins „kapacitāšu savienošana” normatīvajos aktos nebija lietots telekomunikāciju pakalpojuma nozīmē, un ka tas apzīmē vienreizēju savienojuma instalācijas pakalpojumu.

[11.5] Arguments, ka cena nebija ierobežota ar kādu normatīvu regulējumu, nav pareizs, jo pieteicējai bija saistošas Konkurences likuma normas.

Motīvu daļa

[12] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 338.panta pirmajai daļai kasācijas sūdzības vispirms ir izskatāmas Senāta Administratīvo lietu departamenta senatoru kolēģijas rīcības sēdē, lai izlemtu, vai ir pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai. Administratīvā procesa likuma 338.¹pants paredz, ka senatoru kolēģija pārbauda kasācijas sūdzības pieļaujamību (Administratīvā procesa likuma 338.¹panta pirmā daļa) un kasācijas tiesvedības lietderību (Administratīvā procesa likuma 338.¹panta otrā daļa).

[13] Izvērtējot kasācijas sūdzību, senatoru kolēģija secina, ka kasācijas sūdzība ir pieļaujama, jo tās sastādīšanā un noformēšanā ir ievēroti Administratīvā procesa likuma 325., 326., 327., 328. un 329.panta noteikumi.

[14] Izvērtējot kasācijas sūdzībā ietvertos argumentus, senatoru kolēģija secina, ka tai nerodas šaubas par apelācijas instances tiesas sprieduma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav nozīmes judikatūras veidošanā. Senatoru kolēģija nekonstatē, ka apelācijas instances tiesa, vērtējot Konkurences padomes lēmuma tiesiskumu, būtu atkāpusies no Konkurences padomes lēmumā ietvertā pamatojuma. Tiesa ir izvērtējusi Konkurences padomes lēmuma 6.1. un 6.2.punktā norādīto pamatojumu, kādēļ pieteicējas sniegtais kapacitāšu savienošanas pakalpojums nav telekomunikāciju pakalpojums, bet gan vienreizējs telekomunikāciju līniju savienošanas pakalpojums. Tāpat Konkurences padome lēmumā ir argumentēts, ka pieteicēja nav noteikusi pamatotu maksu par kapacitāšu savienošanas pakalpojumu, ka SCNL pakalpojums nav līdzvērtīgs kapacitāšu savienošanas pakalpojumam un ka šie pakalpojumi nav aizvietojami. Konkurences padomes lēmumā ir arī konstatēts, ka pieteicēja atteikusies iesniegt kapacitāšu savienošanas pakalpojuma cenas pamatojumu. Tiesa ir pārbaudījusi, ka Konkurences padomes lēmumā ģenerālklausula „netaisnīga cena” ir papildīta ar saturu. Šo saturu konkretizē Konkurences padomes lēmuma 6.1. un 6.2.punktā minētais. Tiesa pareizi secinājusi, ka pakalpojuma cenas ierobežojumu noteica Konkurences likuma normas. Pieteicējas arguments, ka cena bija atkarīga tikai no līdzēju gribas, bet nebija ierobežota ar kādu normatīvu regulējumu, ir acīmredzami nepamatots. Tāpat tiesa ir pareizi konstatējusi, ka SIA „Datatel” ir konkurējusi ar pieteicēju interneta pieslēgumu pakalpojumu tirgū. Tiesa ir arī ievērojusi visu

ekspertu sniegtos atzinumus un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 154.panta pirmo daļu izdarījusi patstāvīgu secinājumu par to, ka kapacitāšu savienošanas pakalpojums nav telekomunikāciju pakalpojums. Turklāt *G.L.* savā atzinumā ir norādījis, ka kapacitāšu savienošanas pakalpojums nav telekomunikāciju pakalpojums (*lietas 182.lapa*).

[15] Senatoru kolēģijas ieskatā lietas izskatīšanai Senātā nav nozīmes judikatūras veidošanā, jo par lietas tiesību jautājumu Senāts jau ir izteicies 2006.gada 16.maija un 2007.gada 27.jūnija spriedumos šajā lietā.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.¹panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

n o l ē m a

Atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību par Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 9.februāra spriedumu sakarā ar SIA "Lattelecom" kasācijas sūdzību.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senators *(paraksts)* J.Neimanis

Senators *(paraksts)* A.Guļāns

Senatore *(paraksts)* V. Krūmiņa

NORAKSTS PAREIZS

Senators J.Neimanis
Rīgā 2009.gada 5.maijā